

En defensa de la llengua catalana i per la promoció del seu ús social

Document elaborat pel Seminari Salvador Seguí de la Fundació Cipriano García i aprovat per l'executiva de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya

Febrer de 2022

En **defensa de la llengua** catalana i per la promoció del seu ús social

Document elaborat pel Seminari Salvador Seguí
de la Fundació Cipriano García i aprovat per l'executiva
de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya

Febrer de 2022

Document elaborat pel Seminari Salvador Seguí:

Montse Ros Calsina (coordinadora del document), Alfons Labrador Tames,
Cristina Rodríguez Vila, Jaume Coronas Puigvi, Dolors Llobet Maria,
Ramon González Monroy, Aurora Huerga Barquin, Marc Andreu Acebal

Revisió lingüística:

Servei Lingüístic de CCOO de Catalunya

Disseny i maquetació:

Miquel de Toro

Índex

La posició històrica de CCOO de Catalunya, 7
Sobre les llengües, 9
La situació actual de la llengua catalana, 9
Sobre la utilització de les llengües en el conflicte polític, 12
El compromís de CCOO de Catalunya, 14
Propostes generals, 16
Propostes en l'àmbit del treball i les relacions laborals, 17
Propostes per avançar en l'ús del català al sindicat, 19

Us crido a estimar el llenguatge i a estimar i defensar les llengües, la seva unitat pregona i el ventall magnífic de la seva diversitat. Perquè potser no som més que llengües i quan se'n perd una perdem una part essencial de nosaltres mateixos. I quan algú fa per esborrar totes les llengües menys la seva ens vol fer menys humans i va de dret, en un camí sense retorn, cap al món inhumà del silenci.

Jesús Tuson, El luxe del llenguatge

El derecho del pueblo de Cataluña al respeto de su cultura y su lengua; el derecho a autogobernarse y regir sus propios destinos, que le permitan emprender las vías de su propio desarrollo, sólo serán plenamente alcanzados en el marco de la más amplia libertad y democracia.

Cipriano García, 1970

En **defensa de la llengua** catalana i per la promoció del seu ús social

La posició històrica de CCOO de Catalunya

CCOO de Catalunya ha estat sempre un espai de trobada de treballadors i treballadores, nascuts aquí i vinguts d'arreu, que hem compartit interessos i un fort vincle social. Això ha fet de CCOO, primer sindicat de Catalunya, un factor de cohesió i d'articulació de consensos de la societat catalana al llarg dels anys, contrapesant, en funció de les possibilitats, opcions polítiques que han jugat històricament amb el fet de propiciar trencaments entre les persones que havien nascut a Catalunya i les que s'hi han incorporat després.

Un element important en aquesta aposta per la cohesió ha estat el compromís de CCOO amb la recuperació del català com a llengua pròpia de Catalunya. Vam entendre que la recuperació de les llibertats i les institucions democràtiques i la construcció dels drets socials i laborals de tota la ciutadania estaven vinculats a la normalització de la llengua catalana, que, en el moment de l'organització de les Comissions Obreres, era fortament perseguida, negada i exclosa de molts àmbits.

Les persones que tenien com a llengua familiar el català ja eren bilingües perquè el sistema educatiu, els mitjans de comunicació i l'administració usaven exclusivament el castellà, cosa que forçava una immersió en aquesta llengua. Calia que les persones que tenien com a

llengua familiar el castellà també fossin bilingües, per trenar la convivència i igualar les condicions d'accés a tota la realitat econòmica, social i cultural. Aquesta era l'opció de màxima igualtat, respecte, exercici de drets i cohesió per a tota la ciutadania. Calia promoure el bilingüisme, és a dir, que tothom pogués usar totes dues llengües, compensant el dèficit de coneixement i d'ús de la llengua catalana, i considerant-ho com un dret i una oportunitat.

En aquesta línia, CCOO va participar en els consensos a favor de l'escola catalana, que no separa l'alumnat per llengua familiar, i a favor de la immersió en llengua catalana com a metodologia escolar per aconseguir el seu coneixement generalitzat i el bilingüisme real en acabar l'escolarització obligatòria.

CCOO va considerar que les administracions havien de garantir el coneixement i l'ús de la llengua catalana, i així se'ls havia d'exigir. Però, a més, segons el nostre parer, les entitats i organitzacions també tenien responsabilitat en aquesta qüestió, així com el deure cívic de promoure l'ús de la llengua catalana. CCOO de Catalunya va exercir aquesta responsabilitat i, des de ben aviat i fins ara, ha elaborat materials en català que permetessin el seu ús en les relacions laborals i en l'activitat sindical. Ha treballat per fer publicacions en català, ha format milers de sindicalistes i encara moltes més persones treballadores. Ha col·laborat amb el TERMCAT, centre de terminologia de la llengua catalana, per procurar que els reculls especialitzats de termes incloguessin les expressions de la realitat del món del treball i, molt especialment, de les dones treballadores. Ha contribuït a construir cultura i memòria compartida.

Lluitàvem contra el franquisme, érem una organització nova i volíem construir una societat amb drets, amb benestar, amb ocupació de qualitat, amb educació inclusiva, amb habitatge digne, amb serveis públics. Sempre hem pensat que les polítiques de promoció de l'ús de la llengua catalana són polítiques d'ampliació dels drets socials de ciutadania i que la generalització dels nivells de benestar reforça la cohesió i la complicitat en l'ús de la llengua pròpia. És bo i és noble conservar una llengua pel llegat que ens aporta, però, per estendre el seu ús, és necessari, a més, gaudir-la en la convivència i en la creació de coneixement, de cultura i d'art. Ha de ser la matèria del pensament que ens permet construir un futur.

Mitjançant aquest document, CCOO de Catalunya es proposa actualitzar la seva posició i les seves propostes en defensa de la llengua catalana i per la promoció del seu ús social.

Sobre les llengües

El llenguatge és patrimoni comú de l'espècie humana. Totes les criatures humanes aprenen com a mínim una llengua, més o menys a la mateixa edat, simplement vivint immerses en la seva comunitat. No hi ha llengües més fàcils o més difícils, millors o pitjors, sinó que cadascuna conté la petjada de la història d'un grup humà, és funcional a la seva quotidianitat, vehicle dels seus sabers, articuladora de les seves esperances. Les llengües ens permeten entendre'ns, cooperar, crear comunitat.

Aprendre més d'una llengua no és un problema per als cervells humans, més aviat al contrari. Cada llengua que s'aprèn facilita l'aprenentatge d'altres llengües, i no resta altres capacitats intel·lectuals, sinó que les potencia.

Les llengües vives evolucionen per fer-se funcionals a cada context i activitat humana. Es barregen amb d'altres, incorporen paraules per a noves maneres de pensar, de treballar, de relacionar-se. Tota generació crea expressions pròpies; cada tecnologia que incorporem a les vides, també. De la mateixa manera que també cerca expressions pròpies cada forma en què reorganitzem o volem reorganitzar les relacions socials. Les gramàtiques i els diccionaris no són la llengua, procuren descriure-la per ajudar al seu ús. La llengua sempre és la llengua efectivament parlada o escrita.

La situació actual de la llengua catalana

S'ha aconseguit el bilingüisme —és a dir, l'ús de totes dues llengües— que desitjàvem per a la societat catalana? Quina és ara la situació de les llengües a Catalunya? Cal analitzar-ho fent una aproximació tan curiosa com sigui possible, amb l'ús de dades contrastades, i usant termes clars i ben definits.

La Llei de normalització lingüística del 1983 i les polítiques que la van desenvolupar van designar com a nucli central el sistema educatiu. L'escola va rebre l'encàrrec d'assegurar el coneixement de la llengua catalana. La Llei, que es va aprovar sense cap vot en contra i una absència, contenia tres línies de consens essencials: l'escola no havia de separar l'alumnat per llengua d'origen, s'havia de garantir que al final de l'escolaritat obligatòria s'assolissin coneixements suficients i equiparables de català i castellà, i s'adoptava la immersió lingüística com a principi metodològic, aproximant les condicions escolars a les condicions naturals d'aprenentatge de les llengües.

Els resultats escolars actuals mostren que aquests objectius es compleixen de manera raonable. En acabar l'escolaritat obligatòria, els coneixements de català i castellà són equiparables, alhora que són molt semblants al nivell de castellà de la resta de l'Estat i semblants a la resta de les matèries escolars. Que els resultats siguin equiparables no vol dir que siguin excel·lents, i així ho mostren les avaluacions disponibles. La societat catalana aspira a millorar el conjunt dels seus resultats educatius.

Ha estat suficient, doncs, l'acció normalitzadora de l'escola catalana?

L'Enquesta d'usos lingüístics de la població de Catalunya (2018) es repeteix cada cinc anys des del 2003 i, per tant, ens permet veure l'evolució del coneixement i l'ús del català. Els resultats de l'enquesta mostren una millora continuada, però alhora insuficient del coneixement del català.

Catalunya ha rebut en els últims vint anys 1,5 milions de persones immigrants que no coneixien el català, i un grup significatiu no sabia tampoc el castellà. L'esforç de formació havia de ser molt gran, però li ha faltat ambició, sobretot en el món del treball. El 94,4 % de la població de Catalunya entén el català, el 81,2 % el sap parlar, el 85,5 % el sap llegir i el 65,3 % el sap escriure. L'Institut de Ciències Polítiques i Socials (UAB) publicava una enquesta l'any 2020 que segmentava els resultats per edat. El 96,3 % de les persones nascudes després del 1976 afirmaven que sabien escriure català i castellà.

Però una cosa és saber català i l'altra, fer-lo servir. Les xifres mostren que el català s'utilitza a Catalunya menys que el castellà i que un 18,5 % de la població fa servir altres llengües.

Malgrat que el nombre absolut de persones que parlen el català com a llengua inicial (només català o conjuntament amb el castellà) ha crescut, la presència percentual és més baixa degut a l'increment de població nouvinguda i a la transformació global dels hàbits de consum cultural o comunicatiu i de lleure associats a Internet.

CCOO considera que la política lingüística dels successius governs de la Generalitat s'ha centrat excessivament en el sistema educatiu. El món de la cultura hi ha tingut, sens dubte, un paper important, però no s'ha promogut ni aprofitat prou. Els mitjans de comunicació públics i privats en català han tingut, així mateix, un paper rellevant en la promoció de l'ús del català, destacant la influència dels mitjans audiovisuals, tot i que tampoc s'ha aprofitat tot el recorregut que hi havia en aquest camp. Ha estat encara més desapropiat el món de l'esport, on clarament els referents públics que parlen en català han estat minoritaris.

Vegem algunes dades preocupants:

- El Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu de Catalunya realitza periòdicament un estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de 4t d'ESO. L'estudi ens mostra una realitat demogràfica molt complexa, ja que el 10,6 % de l'alumnat va néixer fora d'Espanya. Entre el 23 % i el 24 % dels progenitors de l'alumnat van néixer a l'estranger. En el context escolar de 4t d'ESO es constata un retrocés significatiu de l'ús del català, tant pel que fa a la llengua que usa el professorat per dirigir-se a l'alumnat com la que fa servir l'alumnat en les seves relacions a classe i fora de classe. En tractar-se d'una cohort d'edat molt jove i en el moment d'acabar l'escolaritat obligatòria, sembla prefigurar una tendència.
- A les universitats catalanes, la llengua de docència dels graus només és el català en el 14,6 % dels graus, mentre que el 75,1 % es fan en castellà i el 10,3 %, en anglès.
- Els mitjans de comunicació ofereixen la majoria de la seva oferta en castellà, tot i que el català té oferta de diaris (35 %), ràdios (30 %) i televisions (20 %). TV3, el gran producte audiovisual en català, ha vist com la seva audiència baixava d'un 28,4 % el 2004 a un 18,2 % el 2020.
- L'any 2020 la justícia, a Catalunya, només va dictar un 7,4 % de les sentències en català.
- Cap de les 33.167 places d'empleats i empleades públics de l'Administració central a Catalunya incloïa el coneixement del català com a requisit d'accés.
- Al cinema, un 3 % de les pel·lícules comercialitzades a Catalunya es doblen al català.
- Els etiquetatges i les instruccions de productes en català segueixen sent minoritàries, malgrat que existeix legislació en aquest sentit.
- El 2,2 % dels còmics publicats a l'Estat ho són en català (quasi exclusivament infantils), encara que el 95 % es facturen a Catalunya.
- Pel que fa als videojocs, que tenen més d'un milió i mig d'usuaris, el 100 % inclou l'anglès; el 93 %, el castellà, i només el 9 %, el català.
- Pel que fa a les xarxes socials, estudiant la producció de youtubers i instagramers que editen des de Catalunya, es constata que les visualitzacions totals en castellà multipliquen per 400 les que es miren en català. El nombre de subscripcions en castellà multiplica per 160 les catalanes. Les visualitzacions per vídeo en castellà multipliquen per 26

les que són en català. I el nombre de seguidors a les xarxes d'influenciadors que usen el castellà multiplica per 17 els que tenen el català com a llengua principal. Fins i tot ponderant els números en relació amb les dimensions de les audiències potencials, l'ús del castellà dobla o triplica l'ús del català en tots els paràmetres.

- Pel que fa a l'ús del català als llocs de treball, tenim molt poques dades contrastades. Un 64 % afirma usar el català per parlar amb companyes i companys de feina. No tenim dades suficients sobre l'ús del català en funció del sectors d'activitat professional o les categories laborals, encara que dades parcials o indirectes fan pensar que hi ha diferències que caldria estudiar per evitar una segregació múltiple: laboral, social i lingüística.
- Els usos del català també tenen un mapa geogràfic. Les àrees de creixement de població tenen una demografia més complexa i, per tant, una situació lingüística també més complexa.

Hauríem de concloure que les persones que volen relacionar-se en català encara troben molts espais on això és difícil o impossible i, malgrat que hi ha hagut una evolució molt notable, el bilingüisme complet al qual aspiràvem no s'ha arribat a construir. Concloem també que el sistema educatiu ha tingut un paper central que, tanmateix, necessita noves polítiques i nous recursos, però que, sobretot, necessita polítiques lingüístiques fora de l'educació. Les administracions, les entitats i les empreses també tenen responsabilitats que han d'assumir. Atraure nous parlants implica que la llengua sigui funcional i estigui associada a valors positius i de futur, i a expectatives.

Sobre la utilització de les llengües en el conflicte polític

CCOO es manifesta absolutament allunyada de les persones i organitzacions que inciten el conflicte lingüístic com a eina partidista i electoralista, com a instrument d'exclusió i de poder. Ben al contrari, CCOO considera essencial treballar per construir consensos, trobar solucions racionals i enriquidores, camins de reconeixement i d'igualtat.

CCOO fa bandera del respecte per totes les persones i les seves llengües familiars, amb el convenciment que la diversitat lingüística de la nostra societat és una riquesa i una oportunitat, tant per als interessos individuals com per als col·lectius. Tothom parlem les llengües que parlem per haver nascut i viscut, com diu el sociolingüista Jesús Tuson, en una de "les comunitats lingüístiques de què és compost el món dels humans (compost, no pas dividit, perquè posseir una llengua ens

fa intel·ligents i ens obre les portes a les altres llengües). [...] Una de les injustícies màximes és la de proscriure els humans a causa de la seva parla”.

La llengua no ha de ser ni s'ha de considerar un instrument al servei d'un projecte polític ni cap projecte polític es pot autoproclamar com l'amo d'una llengua. Ho diu el sociolingüista Francesc Vallverdú: “No hi ha dues nacions a Catalunya, una catalanoparlant i una castellano-parlant, ni blocs socials o polítics que es corresponguin amb la llengua. La gent amb llengües familiars catalana, castellana, i cada vegada més bilingües familiars, es parlen, conviuen, s'entenen.”

La primera i principal forma de conflictivització ha estat la judicialització del model d'escola catalana. L'any 1994, un centenar de famílies, organitzades des del PP, van iniciar l'ofensiva contra la immersió lingüística reclamant ensenyament en castellà per als seus fills i filles. L'ofensiva no va tenir ressò immediat entre la ciutadania ni èxit als tribunals fins després de la sentència del Tribunal Constitucional del 2010. Però, a partir de llavors, el Tribunal Suprem va canviar la doctrina i, l'any 2011, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya va dictar la primera sentència que limitava la immersió lingüística. Ara, i des que Ciutadans va atiar el conflicte lingüístic en clau política, les organitzacions que promouen les denúncies afirmen comptar amb unes 400 famílies disposades a denunciar, el nombre més alt de la història. CCOO no comparteix que el poder judicial prengui decisions que corresponen democràticament a la ciutadania i que es plasmen legítimament al Parlament.

D'altra banda, una part, petita però mediàtica, del nacionalisme català ha abandonat el suport al model de consens del 1983. Fa temps que se succeeixen declaracions que reclamen “superar” l'actual model per avançar cap a un de nou on només el català sigui llengua oficial, tot deixant el castellà com una opció estrictament familiar. Aquest tampoc no és el model de CCOO.

Una enquesta del GESOP de la tardor del 2021 preguntava per l'acord i el desacord amb el model d'escola catalana. Un 82 % de la població manté el suport al model. Hi estan a favor el 96,4 % de les persones que tenen com a llengua habitual el català, el 80,5 % de les que es declaren bilingües i un 68,1 % de les que tenen com a llengua habitual el castellà. El mes de desembre del 2021, el CEO feia una enquesta pràcticament idèntica en què els resultats mostren diferències significatives. El suport a la immersió baixa al 76 % de les persones enquestades. Entre les persones que s'identifiquen com a castellanoparlants, el suport cau al 50 %. Aquesta enquesta constata també una percepció

creixent conforme ja ha empitjorat la situació del català. Entremig de les dues enquestes hi ha l'última sentència judicial i un debat mediàtic molt polaritzat.

El compromís de CCOO de Catalunya

CCOO de Catalunya referma el seu compromís amb la llengua catalana, la llengua pròpia de Catalunya, que es troba encara en desavantatge, i considera que és necessari un esforç més gran de les administracions i de les entitats per garantir els drets lingüístics de tota la població.

Els drets lingüístics han de garantir la igualtat lingüística de la ciutadania, tant de manera individual com col·lectiva. Els drets lingüístics de les persones que tenen com a llengua familiar el català comporten que la resta de la població també l'ha de conèixer. Si no, és impossible que puguin viure normalment en la seva pròpia llengua.

CCOO de Catalunya es posiciona amb la major part de la societat que desitja un futur plurilingüe, conscient que suposa avantatges culturals, acadèmics, laborals, socials, vivencials. El monolingüisme no és una opció que beneficiï ni personalment ni socialment.

CCOO de Catalunya valora la construcció de consensos socials i hi dona suport, i es manifesta contrària a la incitació del conflicte lingüístic a Catalunya. Rebutja la judicialització de la política també en el cas de la llengua catalana, que està produint decisions incomprensibles des del punt de vista pedagògic, lingüístic i democràtic. Malgrat la polarització, amplificada als mitjans de comunicació, les enquestes indiquen que segueixen existint possibilitats certes per a la construcció de consensos amplis.

La promoció de l'ús i el reconeixement de la llengua han d'estar vinculats a la construcció col·lectiva de la societat en què volem conviure, amb drets, amb prosperitat, amb cohesió social. Cal oferir accions atractives, funcionals, vives, en català.

Refermem, així mateix, el compromís amb l'escola catalana. L'escola no ha de separar l'alumnat per llengua ni per cap altre motiu per complir un dels objectius principal que se li encarreguen: la base de la convivència democràtica.

Així mateix, considerem adequat l'ús de la immersió com a aproximació a la forma natural d'aprendre una llengua. La immersió al castellà està garantida en la vida social i, a falta de la mateixa garantia per al

català, l'escola ha de procurar el seu aprenentatge. Considerem que els canvis demogràfics, tecnològics i socioeducatius requereixen una actualització metodològica de l'aprenentatge de les llengües i un increment dels recursos públics que s'hi dediquen. Hem de ser conscients que la segregació escolar, que s'ha incrementat dolorosament a Catalunya, opera contra la immersió perquè hi ha centres educatius amb una presència ínfima d'alumnat catalanoparlant. En aquests centres, a falta d'àmbit immersiu, cal abaixar ràtios i multiplicar els recursos didàctics, a més d'actuar decididament contra la mateixa segregació. La gent vol que els seus fills i nets parlin català, castellà, anglès, i més idiomes si és possible. Aquest plurilingüisme s'ha de construir a partir de la llengua pròpia de Catalunya com a eix i amb el reconeixement de les llengües familiars i la promoció de l'aprenentatge de més llengües.

CCOO va participar en la creació del marc de Somescola perquè considera que la defensa del model d'escola s'ha de fer des del consens i la pluralitat, amb generositat des de totes les organitzacions, fugint de gesticulacions i preservant al màxim la vida dels infants de la polarització política. Animem totes les entitats que en formen part a perseverar en aquest esperit.

Reforçar el coneixement del català i el seu ús com a llengua escolar és necessari, però no suficient. Reforçar el català no es fa contra el castellà ni contra l'anglès ni contra cap de les 200 llengües familiars identificades a Catalunya (probablement n'hi ha més). Qualsevol llengua s'aprèn fent coses.

CCOO de Catalunya manifesta el seu compromís amb la llengua catalana en l'àmbit laboral, que no ha rebut l'atenció ni els recursos institucionals per aconseguir la plena normalització lingüística.

El coneixement i l'ús de les llengües suma a favor de les oportunitats individuals i col·lectives. Aprendre llengües no té contraindicacions. CCOO entén les llengües com a riquesa, comunicació, coneixement, solidaritat i progrés, i condemna l'ús de les llengües per generar exclusió o per alimentar àmbits de poder.

CCOO considera que cal referenciar les polítiques lingüístiques en el Marc europeu de les llengües, estimant el llegat riquíssim que representen, permetent la seva evolució i millorant el reconeixement de totes les llengües i tots els parlants.

Les polítiques de promoció de la llengua catalana per part dels successius governs de la Generalitat s'han estancat des de fa uns anys i no han estat prou atentes als canvis culturals, socials, tecnològics i de-

mogràfics. Els governs d'Espanya i de la Unió Europea no han fet polítiques per protegir el patrimoni lingüístic i cultural que representen les llengües, cosa que considerem que és la seva obligació.

Propostes generals

- Cal participar activament en la construcció d'un pacte per la llengua a Catalunya, conjuntament amb totes les organitzacions representatives de la societat catalana, amb l'objectiu de revisar i actualitzar conjuntament les accions de les administracions catalanes per garantir els drets lingüístics.

- És necessari diagnosticar bé la situació lingüística en àmbits estratègics. Per això, cal promoure l'elaboració de millors indicadors públics i estudis que permetin seguir l'evolució i prendre decisions fonamentades.

- Cal comprometre el conjunt de la societat, empreses incloses, per normalitzar-hi l'ús de les llengües. Hem de tenir en compte que la globalització i la mercantilització del consum cultural premien les llengües amb més parlants.

- El sistema educatiu necessita més recursos i noves orientacions per adaptar les metodologies a les situacions actuals. Cal pensar específicament en la formació no presencial.

- Cal promoure l'ús del català a les universitats, consolidant el seu ús com a llengua de ciència i de recerca.

- Cal incorporar plenament el català als usos tecnològics: digitalització, robotització, accés massiu al lleure electrònic en línia, xarxes socials, jocs i esports, cercadors...

- S'ha de prestar atenció als canvis en el mapa dels mitjans de comunicació i elaborar compromisos i propostes per assegurar la presència del català i de la realitat de Catalunya.

- Cal atendre especialment els continguts lúdics i culturals dirigits al públic infantil i juvenil.

- Cal construir acords referents a l'ús del català en el món del treball.

- El Govern d'Espanya ha de desenvolupar polítiques que blindin els projectes plurilingües de l'Estat i els drets lingüístics dels parlants de llengües pròpies diferents del castellà. Cal que s'involucrin de manera

activa en la promoció i la protecció del patrimoni lingüístic i cultural de tot el territori.

- Cal normalitzar l'ús del català a les administracions de l'Estat perquè puguin atendre la ciutadania catalana en català.
  - Les administracions de l'Estat han de fer servir el català en la seva pròpia comunicació, com, per exemple, a les seves pàgines web o en el cas de l'Administració en línia.
  - Cal reconèixer la unitat de la llengua catalana i potenciar mecanismes de cooperació entre el País Valencià, les Illes Balears i Catalunya.
  - El Govern espanyol ha de vetllar per la llengua catalana en l'àmbit internacional, especialment a la Unió Europea, proposant el seu reconeixement i possibilitant el seu ús.
- El Govern espanyol ha de col·laborar, en ús de les seves competències legals, en la desjudicialització de l'escola catalana i en el reconeixement de la voluntat del poble català expressada en les lleis aprovades pel Parlament de Catalunya.
  - La Unió Europea ha de reconèixer el català com a llengua comunitària, promoure'n el coneixement i protegir els seus parlants.
  - Cal promoure la negociació de l'actualització metodològica de l'aprenentatge de la llengua catalana i en llengua catalana en tots els nivells educatius, així com prendre les mesures necessàries per evitar qualsevol tipus de segregació escolar.

Propostes en l'àmbit del treball i les relacions laborals

CCOO de Catalunya referma el seu compromís amb la llengua catalana en el món del treball, que és el marc principal de l'acció del sindicat. Les treballadores i treballadors, amb les seves organitzacions, han estat els principals agents de normalització de les llengües. Es troba a faltar un compromís equivalent de les administracions i de la major part de les empreses. En aquest sentit, cal:

- Garantir l'ús del català en la negociació col·lectiva i garantir, des del Departament de Treball, la publicació en català de tots els convenis col·lectius i dels acords generals. S'ha d'assegurar l'existència d'una versió catalana per als convenis d'àmbit estatal.
- Usar el diàleg social per consensuar i finançar la normalització lingüística en l'àmbit laboral, en una actuació conjunta entre sindicats,

patronal i Administració. Cal actuar per garantir els drets lingüístics i contra tota desigualtat i segregació per motius d'origen o de llengua, i impulsar acords que incloguin mesures destinades a:

- Garantir el dret de treballar en català.
- Impulsar el plurilingüisme com a factor de competitivitat en el context de la internacionalització de l'economia en què ens trobem.
- Facilitar l'ús d'eines i recursos tecnològics que facilitin la comunicació plurilingüe.
- Desenvolupar plans de formació lingüística i de reciclatge en el marc de la formació contínua perquè el conjunt dels treballadors i treballadores adquireixin la competència lingüística adequada i suficient per al seu lloc de treball. Això és especialment important en el cas del personal d'atenció directa al públic (clientela, proveïdors i altres persones interlocutores de l'empresa) a fi de complir el deure de disponibilitat lingüística que estableix la llei per garantir els drets lingüístics de la ciutadania.
- Incloure plans d'acollida lingüística per als treballadors i treballadores estrangers en el marc d'un pla de gestió de la diversitat a l'empresa.
- Fomentar l'ús del català entre les persones que el desconeixen o entre les que en tenen coneixements però no l'usen i promoure un canvi d'hàbits lingüístics en les persones catalanoparlants perquè no canviïn de llengua innecessàriament.
- Preveure la utilització d'altres llengües, a part del català i del castellà, en el marc de les relacions laborals i, especialment, en les comunicacions adreçades de l'empresa als treballadors i treballadores, amb caràcter transitori i en funció de la realitat lingüística de les plantilles.
- Impulsar acords de gestió dels usos lingüístics a l'empresa, que han de formar part de la negociació col·lectiva per garantir la implicació de tots els agents en la regulació dels usos lingüístics.
- Avançar perquè les empreses que tenen el seu àmbit d'actuació a Catalunya incorporin un compromís amb el seu entorn, amb la incorporació de l'ús del català a l'empresa, en el marc de la responsabilitat social corporativa, amb la participació dels representants dels treballadors i treballadores, i sol·licitar que el Departament de Treball habiliti un registre públic, amb l'objectiu de

difondre les iniciatives empresarials verificables, que també inclogui l'etiquetatge, que es facin en aquest sentit.

- Mantenir una línia de cooperació entre el TERM CAT i les organitzacions laborals per a la plasmació actualitzada de la terminologia laboral en el diccionari de la llengua catalana.
- Promoure la creació d'un observatori de les llengües en el món del treball que permeti disposar de dades certes que acompanyin la presa de decisions.

Propostes per avançar en l'ús del català al sindicat

El sindicat, en aquests anys, ha desenvolupat un procés que ha permès avançar de manera positiva en l'ús del català en tots els àmbits. Per dur a terme aquesta tasca, CCOO de Catalunya ha comptat, des del 1988, amb el Servei Lingüístic, a banda de l'acció cultural, de difusió, de formació, de pedagogia i de memòria democràtica portada a terme per altres instàncies del sindicat i la Fundació Cipriano García en tota mena d'actes, projectes i publicacions, començant per la Lluita Obrera, una capçalera amb cinquanta anys d'història. Els eixos d'actuació del Servei Lingüístic en aquests anys han estat la promoció del coneixement del català com a premissa necessària per poder-lo usar, l'obertura d'àmbits del món del treball en què es pogués emprar la llengua catalana amb normalitat i la promoció del lligam emocional amb la llengua catalana, per assegurar que la persona, un cop formada i un cop establerts els àmbits de normalitat, vulgui usar-la. El Servei Lingüístic de CCOO revisa anualment al voltant de 5.000 pàgines.

CCOO de Catalunya, en aquesta matèria, es compromet, doncs, a:

- Garantir l'ús del català en les estructures de CCOO de Catalunya i en els actes públics del sindicat.
- Promoure l'ús del català en l'atenció a les persones i en l'assessorament sindical perquè tothom qui es dirigeixi al sindicat pugui ser atès en català i rebre els documents en aquesta llengua. Cal establir les mesures necessàries per capacitar les persones que fan assessorament sindical i que ho necessiten.
- Incrementar l'ús del català en el desenvolupament de funcions del Gabinet Tècnic Jurídic del sindicat per contribuir a l'extensió de l'ús del català en un àmbit tan necessitat com és l'Administració de justícia.

- Promoure actuacions diverses per fomentar l'ús del català entre les persones que s'incorporen al món del treball i del sindicat.
- Col·laborar a crear un estàndard útil per al món del treball que contingui les paraules i expressions capaces de descriure, categoritzar i fer visibles les realitats del món del treball de manera clara i entenedora.
- Incrementar les actuacions conjuntes entre CCOO del País Valencià, de les Illes Balears i de Catalunya.
- Incrementar els acords i les actuacions conjuntes en referència a la política lingüística amb CCOO del País Basc, de Navarra, de Galícia i dels territoris de parla catalana en l'àmbit del Galeuscat.
- Consolidar el Servei Lingüístic de CCOO de Catalunya.
- Refer els acords amb la Generalitat per fer la formació de llengua catalana adequada i suficient per desenvolupar les tasques que tenen encomanades tant els quadres sindicals com el personal laboral del sindicat.
- Promoure el mateix compromís de CCOO de Catalunya en relació a l'aranès a la Vall d'Aran.
- Difondre de forma periòdica les accions que fa CCOO, els recursos que posa a disposició i els resultats que obté en relació als drets lingüístics en el món del treball.

Barcelona, 21 de febrer de 2022